

Informatiefabriek zoekt speurneuzen

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) - onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - is op zoek naar nieuwe medewerkers, ook uit de gelederen van de openbare bibliotheek. Wat daarvan de reden is, wordt uitgelegd door Miranda Hoekman (woordvoerder) en Jan (informatiespecialist/documentalist) van de AIVD.

Kunnen jullie je voorstellen dat ik in eerste instantie verrast was door jullie belangstelling?

Miranda: 'Het is niet de eerste keer dat we dit doen, maar ik kan me je verrassing indenken. Hoewel je het misschien niet zou verwachten van een organisatie als de onze, maar we treden wel vaker naar buiten. Ook vanaf 2004, toen we met de helft groeiden, hebben we campagnes gevoerd om nieuwe collega's te werven. Die groei was destijds het gevolg van de aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten en de daarop volgende aanslagen in Europa. Voor die aanslagen van Al Qaida hadden we al vóór 11 september 2001 gewaarschuwd. Helaas kwam die voorspelling uit, en daarna besloten regering en parlement de formatie van de AIVD uit te breiden. Datzelfde proces is nu weer gaande. In 2011 moesten we weliswaar 70 miljoen bezuinigen, maar de terreurdreiging blijkt andermaal groot, zodat we ook nu weer nieuwe medewerkers zoeken.'

Om hoeveel medewerkers gaat het?

Miranda: 'Afgelopen jaar circa 200. Het komende jaar gaat het globaal om hetzelfde aantal.'

Jullie zoeken mede informatiedocumentalisten. Welke rol spelen die binnen de AIVD?

Jan: 'De documentalist maakt deel uit van het operationele team. Zo'n team doet onderzoek naar verschillende fenomenen, zoals spionage, extremisme en terrorisme. De documentalist is verantwoordelijk voor adequate dossiervorming op die onderwerpen. Er mag geen informatie ontbreken, de informatie moet goed opgeslagen zijn, er moeten goede antwoorden aan de informatie toegekend zijn, de metadata moeten kloppen, et cetera.'

In hoeverre is die rol de afgelopen jaren veranderd?

Jan: 'Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van technologie hebben hun stempel gedrukt, maar de rol van de documentalist is in hoofdlijnen dezelfde gebleven. We verwachten van nieuwe medewerkers dat ze op de hoogte zijn van technologische ontwikkelingen en nieuwe informatiebronnen weten aan te boren. Denk onder meer aan social media.'

Zijn de documentalisten die u zoekt generalisten?

Miranda: 'Iedereen moet alles kunnen, dus in principe zijn het generalisten, maar het ene onderzoek vraagt een andere expertise dan het andere. Elk team dat een onderzoek doet, bestaat uit deze kern: een analist, een bewerker en een documentalist. Afhankelijk van het soort onderzoek wordt er een beroep gedaan op aanvullende expertise. Bijvoorbeeld iemand die een bepaalde taal vaardig is. Op basis van de bevindingen van het team verstrekken wij informatie aan de minister, het openbaar ministerie of anderen die op basis daarvan kunnen handelen. Je kunt onze inbreng typeren als een informatiefabriek waarbij de documentalist een wezenlijke rol speelt.'

Welke achtergrond hebben de documentalisten die hier al werken?

Jan: 'Veelal een opleiding op het gebied van informatiedienstverlening en informatiemanagement. Vroeger heette dat de BDI-opleiding, tegenwoordig is er meestal sprake van informatie- en communicatietechnologie in brede zin.'

Welke eigenschappen moet een kandidaat bezitten?

Miranda: 'Het vraagt heel wat om hier te werken. Je moet Nederlander zijn, je wordt onderworpen aan een veiligheidsonderzoek. Daarnaast moet je iets hebben met het "veiligheidsverhaal". Wat wij doen, dat doet ertoe. Die houding heeft iedereen die hier werkt. Die drijfveer is belangrijk, anders houd je het hier niet vol.'

Jan: 'Je zit hier niet alleen voor het geld. Je streven is erop gericht dat je samen met de collega's in deze organisatie werkt aan een veiliger Nederland.'

Hoe ervaren jullie het zelf?

Jan: 'Persoonlijk vind ik het fantastisch hier te kunnen werken.'

Miranda: 'Maar je moet ook dingen laten. Op een verjaardag kun je niet vertellen met welk onderzoek je bezig bent.'

Waarom kwam Bibliotheekblad in beeld?

Jan: 'Mensen die uw blad lezen hebben een achtergrond in informatiedienstverlening en informatiemanagement. Zij zijn op de hoogte van ontwikkelingen in social media.'

Miranda: 'Ze hebben de knowhow, maar ook lijkt het me voor mensen in openbare bibliotheken een interessante carrièreswitch.'

De openbare bibliotheek is bij uitstek een open instelling. Het gebouw van de AIVD in Zoetermeer is stringenter beveiligd dan menige luchthaven.

Jan: 'Maar in beide organisaties werken mensen die iets willen doen voor de samenleving. Bibliotheekmedewerkers hebben ervaring met klanten met diverse achtergronden. Die kennis en ervaring helpen om de informatiebehoefte hier in kaart te brengen.'

Is het werk bij de AIVD spannend?

Miranda: 'We hebben geen *licence to kill*, maar er gebeuren af en toe zeker spannende dingen. Waarbij ik aanteken dat we niet op zoek zijn naar sensatiezoekers.'

Wat zou u willen zeggen tegen lezers van dit blad die denken: zal ik wel of zal ik niet..?

Jan: 'Dit is een informele organisatie. Er wordt hecht samengewerkt. En er leeft bovenal de gedachte dat je een grote bijdrage levert aan de nationale veiligheid.'

Miranda: 'Het is ook heel afwisselend. Je switcht regelmatig van team en van onderwerp. Er zijn horizontale en verticale carrièrekansen. Er zijn ontwikkelingsmogelijkheden. Er wordt erg gestuurd op het volgen van opleidingen, cursussen en trainingen, zowel intern als extern. Bovendien zijn we een overheidsorganisatie met goede arbeidsvoorwaarden.'

Jan: 'Als je eenmaal binnen zit, wil je niet zo gauw meer iets anders.'

* Meer info: www.aivd.nl.